

Ezen a világon minden lehet mánia

Deák Ferenc

Nem tudom, ez az ősülő bácsika mit gondolhat rólam. Már hosszabb ideje állandóan vitázok velük. Erővel rám akarják bizonyítani, hogy közbűs vagyok a politikai események iránt. Valami esetleges háborúról beszélnek, és azt mondják, hogy igazságtalan vagyok a világgal szemben. A hosszas eszmecsere már annyira kimerített bennünket, hogy néha szinte bírósági kihallgatásra hasonlít az egész. Nagyon mulatságos lehet ez: egy tizenkilenc éves a bíróság előtt, mert bármennyire akarja is, nem tudja bizonyítani, hogy fél a háborútól!

Ez volna a prológusom egy már annyiszor megismétlődött és annyira megunt beszélgetéshez, amely közötttem és az említettek valamelyike között folyik naponta.

*

(A vita már rég megkezdődött és most már a „vádlott és bíró” beszél.)
— ...hiába próbálkoztam így is, úgy is, nem sikerült. Nem tehetek ellene semmit! Rendszeresen megjelenik fegyverrel a kezében és toloncol, hajt. És amikor elhagytuk a várost, lelő.

— Hova kíséri?

— Mindig kísér egy darabig...

— De hova?

— Azt valószínűleg ő sem tudja...

— Miért gondolja ezt?

— Mert ő katona.

— És milyen a ruhája?... Milyen színű?

— Úgy emlékszem, sűrű, de nem vagyok benne biztos. Utóvégre nem hiszem, hogy ez fontos.

- De nagyon fontos... Hisz a katonákat ruhájukról ismerjük fel.
- Most már világosan emlékszem: szürke ruhája van.
- És hány óra tájt jelentkezik?
- Rendszertelenül érkezik. Nincs pontos érkezési ideje és ezért azt gondolom, hogy máshol is végez hasonló műveleteket.
- Hasonlít valamelyik rokonára?
- Á, nem, az én rokonaimnak nincsen fegyverük.
- Akkor valamelyik ismerősére talán?
- Nem merném állítani, hisz mindig árnyékban van az arca.
- Árnyékban? Hogyan, talán micisapkája van?
- Nem, nincs, csak nagy kócos haja van, mintha már évek óta nem nyíratkozott volna.
- Milyen színű a haja?
- Azt hiszem, fehér.
- Hihetetlen!
- Igen, olyan fehér, mint a hó.
- Fehér haja van, nagy lompos fehér haja?...
- Azonkívül páncélsapkája.
- Maga hazudik! Az előbb azt mondta, hogy nincs a fején semmi.
- Nincs micisapkája, de vaskalapja van! Különben nem volna katona!
- Milyen nyelven beszél?
- Ő nem beszél! Ezt maga is tudhatná!
- Honnan tudnám én?
- Mondja, van magának valamilyen fegyvere? Akármilyen...
- Nincs.
- Mert akinek fegyvere van, annak fölösleges beszélni. És mondja, melyik tárgyat használja legtöbbit a nap folyamán?
- A tollamat, a kanalat, a széket... De mi köze ehhez?
- Na látja, minek beszélne maga, amikor ír vagy amikor eszik?
- Ez természetes, de nekem az evés életszükségletem.
- Öneki pedig a hallgatás a legfőbb szükséglete.
- Várjon csak, a hallgatás lehet betegség is... vagy mánia.
- Hiszen ezen a világon minden lehet mánia...
- Az érdekel még, cipőt visel-e vagy csizmát.
- Az egyik lábán szöges bakancs van, a másikon csizma.
- De hisz katona így nem mehet szolgálatba.
- Nem szolgálatban keres ő fel engem.
- Hogyhogy? Hisz parancs nélkül nem végezhet ki senkit.
- Ő mégis megteszi, pedig tudja, hogy nevetséges.
- Miről beszél maga?
- Hát a katonáról. Arról, hogy az egyik lábán csizma, a másikon bakancs van és tudja, hogy nevetséges.
- De szolgálaton kívül, szabad időben...
- Igen, ő már tizenöt-hat éve szolgálaton kívül van.
- És mégis olyan szorgalmasan megjelenik. Bizonyosan nagy céljai vannak!
- Igen. Van, akinek az élet a célja, van, akinek más emberek halála.
- Jól mondja: más emberek halála. Ha úgy mondanánk: az emberek halála, akkor őt kirekesztenénk az emberek közül és akkor is valami más lenne...
- Mi?
- Valami más, valami: nem ember.

— Mondjuk... De fölösleges nevet keresni rá. Az a borzasztó, hogy minden éjjel megjelenik. Ha legalább egyszer elmaradna, akkor remélhetnék. De így?

— Mesélje csak, hogy történik a megjelenése?

— Azt hiszem, meséltem már, hogy rendszerint a szüleimmel beszélgetek és akkor belép az ajtón. Úgy tesz, mintha egy kicsit unatkozna. Néha le is ül, fegyverét keresztbe fekteti a térdén. Különös, tompa hangulat ereszkedik a szobára. Egy idő múlva feláll, én is felállok, elmegyünk valamerre és akkor belém lő.

— Csak egyszer lő?

— Nem, egyszer a gyomromba, aztán vagy háromszor a mellembé. Én nem halok meg mindjárt...

— Hanem?

— Érzem, hogy távolodik tőlem minden, érzem, hogy a karjaimat elhagyja az erő, minden tagomat elhagyja az élet... Sem nem látok, sem nem hallok, s amikor már csak valami lengést érzek, akkor minden befejeződik. Néha még érzem, hogy a katona tudja, milyen nevetséges.

— A csizma és a cipő miatt?

— Nem! Dehogyan! Hanem mert tudja, hogy minden éjjel újból végig kell csinálnia az egészet, és hogy a dolog a végtelenségbe nyúlik.

— De hát hány éves maga?

— Nagyon fiatal vagyok...

— Ahogy elmesélte, úgy vettem ki a szavából, ő nem kényszeríti magát, hogy vele menjen.

— Nem.

— De hisz akkor nem toloncolja!

— Nem! De fegyver van nála és megtehetné azt is.

— Valóban nagyon fiatal lehet. S ha mondjuk, nem menne vele?

— De hisz már öreg...

— Ne menjen vele!

— De nagyon öreg és megszokta már, hogy agyonlőjön, habár úgy látom, néha nagyon fáradt.

— Ne menjen többé vele!

— Ilyen öreg embernek elvinné azt a kis élvezetét, hogy lövöldözzön? Nem! Nem tudom megtenni!

— De ha már ő sem akarja... de ha már ő is belefáradt?

— Igen, de megszokta, nagyon a vérébe ment.

— És ha egyszer mégis abbahagyná?!

— Nézze, nekem teljesen mindegy, hogy mit csinál... *Almomban eltűröm, ha egész életemben lövöldöznek rám.*

